

การวิจัยและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก
ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
Research and Development for Community Enterprises in
San Sai Ton Kok Village, Fa Ham Sub-district, Muang District,
Chiang Mai Province

ธวัชชัย บุญมี^{1/} เดชวิทย์ นิลวรรณ^{1/} มานพ ชุ่มอุ้น^{1/} จิรวรรณ บุญมี^{1/}
รัชณี เสาร์แก้ว^{1/} ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์^{1/} และเบญจพร หน่อชาย^{1/}
Thawatchai Boonmee^{1/}, Dejawit Nilwan^{1/}, Manop Chum-Un^{1/}, Jirawan Boonmee^{1/},
Ratchanee Soukaew^{1/}, Suparuek Tharapitakwong^{1/} and Benchaphorn Nochai^{1/}

Abstract: The objectives of the study are 1) to evaluate the administration potential 2) to develop production system and 3) to integrate marketing knowledge to develop San Sai Ton Kok community enterprise, Fa Ham sub-district, Muang district, Chiang Mai Province. The study project collected data by surveying, questionnaires, interviews and group discussions. The participants were members of the handicraft community enterprise of Ban Saleeping Jai Kaew Kwang and the Agricultural Production Group, San Sai Ton Kok village and training. Quantitative data was analyzed by an instantaneous program. Qualitative data was analyzed and reported descriptively. The following were the results of the study:

1. The group's potential

1.1 The handicraft community enterprise of Ban Saleeping Jai Kaew Kwang, the findings revealed that the administration of the group before and after the project, the group had good potential for planning, administration, monitoring and improving. As for the marketing, the group had medium level potential in marketing before running the project. After running the project, it was at a good level. As for the production the group potential for production before running the project was at a medium level. After running the project, it was at a good level.

1.2 The Agricultural Production Group, It was found that before the project, the group had potential in planning at a medium level. After the project was run, the group had the potential for planning at a good level. As for the administration, the group had potential in administration at a medium level. With regard to the monitoring of the group, it had potential for monitoring at a good level. As for the improvement, before running the project it was at a medium level. After running the project, it was at a good level. With regard to the marketing, the group had potential at a medium level. As for the production, before the project, the group had potential in production at a medium level. After the project, it had potential at a good level.

2. Results of the integration of marketing knowledge to develop community enterprises

The integration of marketing knowledge to develop community enterprises was carried out by e-marketing on websites which was to integrate community products supply channel and the products advertisement with the community culture and its tourist attractions.

^{1/}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300

^{1/} Faculty of Management Sciences, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai 50300, Thailand

3. The findings of the research and development in production system

There was a development in the production system of the handicraft community enterprise of Baan Saleeping Jai Kaew Kwang by providing a painting workshop by a specialized expert. The knowledge gained can also be applied with product designing to increase the products value and the advantage to compete in the market. For the development of the Agricultural Production Group, the members of the group were given training about food hygiene and the quality of food. Therefore, they can be ready to apply for the Thai Community Product Standards license or the Thai Food and Drug Standards license.

Keywords: Evaluation the administration potential, integrated of marketing knowledge, development in production system, community enterprise

บทคัดย่อ: การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพการบริหารจัดการ และพัฒนาด้านระบบการผลิตและการตลาดของกลุ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม จากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถกรรมบ้านสลีปใจแก้วกว้าง และกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร บ้านสันทรายต้นกอก และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่สมาชิก โดยข้อมูลเชิงปริมาณนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วเขียนบรรยายให้ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการของกลุ่ม

1.1 กลุ่มหัตถกรรมสลีปใจแก้วกว้าง ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนกับหลังดำเนินโครงการ พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่ากลุ่มมีศักยภาพอยู่ในระดับดี ส่วนผลการประเมินด้านการตลาด พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับปานกลาง และหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี สำหรับผลการประเมินด้านการผลิต พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับปานกลาง และหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี

1.2 กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนกับหลังดำเนินโครงการพบว่า ด้านการวางแผน ภาพรวมก่อนดำเนินโครงการมีศักยภาพระดับปานกลาง และหลังดำเนินโครงการมีศักยภาพระดับดี ด้านการดำเนินการ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตรวจสอบ พบว่าอยู่ในระดับดี ด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่าก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี ส่วนผลการประเมินด้านการตลาด พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง สำหรับผลการประเมินด้านการผลิต พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการมีศักยภาพระดับปานกลาง และหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับดี

2. ผลการการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด โดยการทำการตลาดทางอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งจะเป็นการบูรณาการให้เข้ากับช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้า วัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

3. ผลการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิต

การพัฒนาศักยภาพการผลิตกลุ่มหัตถกรรมสลีปใจแก้วกว้าง โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการเพิ่มศักยภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม สำหรับการพัฒนาศักยภาพการผลิตกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยการให้ความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหาร ทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารและพัฒนาคูณภาพอาหาร และเตรียมพร้อมที่จะขอการรับรองด้านมาตรฐานอาหาร เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หรือ มาตรฐานอาหารและยา (อย.)

คำสำคัญ: การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการ การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาการผลิต วิสาหกิจชุมชน

คำนำ

ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่รวม 3 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำปิงและลำน้ำควาไหลผ่าน ทิศเหนือ ติดกับตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ ติดกับเทศบาลนครเมืองเชียงใหม่ ทิศตะวันออก ติดกับลำน้ำควา จำนวน 7 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ที่มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ และเป็นสถานที่พักผ่อนเนื่องจากมีวัฒนธรรมและประเพณีที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ รวมถึงความสามารถในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร หมอพื้นบ้านล้านนาและของเล่นจากธรรมชาติ เป็นต้น จากการศึกษาบริบทชุมชนทำให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลฟ้าฮ่าม ในแต่ละหมู่บ้าน ดังเช่นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสันทรายต้นกอก หมู่ 7 ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่รวมตัวกันขึ้นเพื่อเป็นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ ที่ทางชุมชนได้จัดทำขึ้นซึ่งเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวล้านนาให้คงอยู่สืบไป โดยแบ่งเป็น กลุ่มแปรรูปเกษตรสันทรายต้นกอก จะทำการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กลุ่มหมอพื้นเมืองบ้านล้านนาสันทรายต้นกอก จะผลิตผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มเกษตรบ้านสันทราย ต้นกอก จะมีผลิตภัณฑ์การเกษตรแบบพอเพียงทั้งพืชและสัตว์ กลุ่มหัตถกรรมบ้านสลีปิงใจแก้วกว้าง เป็นกลุ่มที่มีการส่งเสริมการทำอุปกรณ์ของเล่นพื้นบ้านและกรอบรูปอันจะนำมาซึ่งความเพลิดเพลินแก่ตนเองและผู้อื่น และกลุ่มไม้ดอกไม้ประดับ มีผลิตภัณฑ์ด้านความสวยงามตามธรรมชาติของไม้ดอกไม้ประดับ

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาระบบการผลิต ซึ่งจะมีผลช่วยผลักดันให้กลุ่มประสบความสำเร็จ เนื่องจากแต่ละเรื่องมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ซึ่งการประเมินผลศักยภาพการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด และด้านการผลิต จะเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการดำเนินงานของกลุ่ม

ใช้สำหรับสะท้อนให้ผู้เกี่ยวข้องได้เห็นถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และช่วยตรวจสอบความก้าวหน้าการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีอุปสรรคอย่างไร เพื่อนำไปสู่การแก้ไข และป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สำหรับการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด จะมุ่งเน้นไปที่การสร้างคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ โดยที่ชุมชนจะต้องสร้างคุณค่าให้กับบริการและสินค้าของกลุ่ม ซึ่งเป็นคุณค่าที่ได้รับการยอมรับจากลูกค้าด้วย เช่น การสร้างความแตกต่างในตัวของสินค้าและบริการของชุมชน และการพัฒนาระบบการผลิต จะมุ่งเน้นการสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับระบบผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน และภูมิปัญญา เป็นองค์ประกอบหลัก การพัฒนาระบบการผลิตและการบริหารเชิงธุรกิจบนฐานอัตลักษณ์เดิมของชุมชน ที่จะสร้างความยั่งยืนให้แก่ระบบการผลิตของวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก

ดังนั้นจึงทำการวิจัยเรื่องการวิจัยและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ด้านการผลิต และการตลาด ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

อุปกรณ์และวิธีการ

ขั้นตอนการวิจัยเพื่อการวางแผนพัฒนาและการติดตามประเมินผล มีการปฏิบัติดังนี้

1. การศึกษา และการวิเคราะห์การดำเนินงานตลอดจนสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2. โดยการวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำโครงการย่อยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้สำหรับโครงการย่อย ประกอบด้วย

2.1 การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

2.1.1 โครงการเวทีชาวบ้านการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

2.1.2 โครงการประเมินติดตามการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ครั้งที่ 1

2.1.3 โครงการประเมินติดตามการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ครั้งที่ 2

2.2 การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาดเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

2.2.1 โครงการศึกษาบริบทและการทำตลาดสินค้าชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.2.2 โครงการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ธุรกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก

2.2.3 โครงการพัฒนาตราสินค้าและบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างศักยภาพทางการตลาดให้กับธุรกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก

2.2.4 โครงการสัมมนาสรุปผลการวิจัยการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาดเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก

2.3 การวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

2.3.1 โครงการเวทีชาวบ้าน ศึกษาสภาพศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบผลิตของกลุ่ม

2.3.2 โครงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1

2.3.3 โครงการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 2

2.3.4 โครงการติดตามและการพัฒนาระบบการผลิตของกลุ่ม

3. การนำแผนปฏิบัติงานไปปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ คณะนักวิจัย ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

4. การติดตามประเมินผลโครงการ การติดตามและประเมินผลของการพัฒนาตามแผนการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ

วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบข้อมูลที่กำหนดไว้ โดยมีวิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลบริบทของชุมชน คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลตามแหล่งข้อมูลต่างๆ จากการรวบรวมจากเอกสาร ได้แก่ แผนชุมชนปี พ.ศ. 2554-2555 บ้านสันทรายต้นกอก หมู่ที่ 7 ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เอกสารเผยแพร่ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เอกสารของเทศบาลตำบล เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนปฏิบัติงานของโครงการ

2.1 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยเก็บก่อนและหลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น

2.2 เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำและสมาชิกกลุ่ม

2.3 เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเก็บระหว่างดำเนินกิจกรรม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ และค่าเฉลี่ย เป็นต้น แบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ดี	3	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	1	คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินศักยภาพของกลุ่ม (สรชัย, 2549)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึง ดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึง ควรปรับปรุง

ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยง และการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

ผลการศึกษา

การวิจัยและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ประเมินศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่ม แล้วนำข้อมูลมาใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาด้านการตลาด และการผลิต ของกลุ่มให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ได้มีการนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์และประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์และเขียนบรรยายให้ความเชื่อมโยงของประเด็นต่าง ๆ สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มกิจกรรมสลีปใจแก้วกว้าง

ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนดำเนินโครงการกับหลังดำเนินโครงการพบว่า **ด้านการวางแผน** ภาพรวมกลุ่มมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.40 และ 2.75 ตามลำดับ **ด้านการดำเนินการ** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.60 และ 2.81 **ด้านการตรวจสอบ** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.47 และ 2.61 **ด้านการปรับปรุงแก้ไข** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.56 และ 2.72 ตามลำดับ **ส่วนผลการประเมินด้านการตลาด** พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการกลุ่มมีศักยภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.33 และหลังดำเนินโครงการมี

ศักยภาพระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.56 **สำหรับผลการประเมินด้านการผลิต** พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการกลุ่มมีศักยภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.27 และหลังดำเนินโครงการมีศักยภาพระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.50 ดังตารางที่ 1

กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.7 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 50 สมาชิกมีอายุเฉลี่ย 49.5 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 66.7 มีรายได้เฉลี่ย 6,666.67 บาทต่อเดือน โดยสมาชิกกลุ่มมีรายรับจากกลุ่มเฉลี่ย 1,833.33 บาทต่อเดือน มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มมานาน 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งส่วนใหญ่มีสถานะเป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 83.7 และทุกคนทำอาชีพเสริม

ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนดำเนินโครงการกับหลังดำเนินโครงการพบว่า **ด้านการวางแผน** ภาพรวมก่อนดำเนินโครงการกลุ่มมีศักยภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.27 และหลังดำเนินโครงการมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.53 **ด้านการดำเนินการ** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.04 และ 2.17 ตามลำดับ **ด้านการตรวจสอบ** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.44 และ 2.56 **ด้านการปรับปรุงแก้ไข** พบว่าก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังดำเนินโครงการอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.11 และ 2.44 ตามลำดับ **ส่วนผลการประเมินด้านการตลาด** พบว่าภาพรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.14 และ 2.31 ตามลำดับ **สำหรับผลการประเมินด้านการผลิต** พบว่าภาพรวมก่อนดำเนินโครงการกลุ่มมีศักยภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.04 และหลังดำเนินโครงการมีศักยภาพในระดับดี ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.50 ดังตารางที่ 2

2. ผลการการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด

การบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด โดยการทำการตลาดทางอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอันจะเป็นพื้นฐานในการนำเอาสินค้าร่วมอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน สามารถดำเนินการบูรณาการด้านการตลาด การขาย และการท่องเที่ยวของชุมชน และมีการพัฒนาและสร้างตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ โลโก้ สื่อแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่ม และสื่อที่จะใช้ ณ จุดขาย โดยสามารถไปบูรณาการสานต่อกับโครงการพัฒนาเว็บไซต์ชุมชน ซึ่งจะเป็นช่วยให้การจัดจำหน่ายทางเว็บไซต์ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการตลาดในการแข่งขันที่ยั่งยืน

3. ผลการวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิต

การพัฒนาศักยภาพการผลิตกลุ่มหัตถกรรมสลึงใจ แก้วกว้าง โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการเพิ่มคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบสินค้า เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม สำหรับการพัฒนาศักยภาพการผลิตกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร (กลุ่มผลิตน้ำพริก) โดยการอบรมให้ความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหาร เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รับความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารและคุณภาพอาหาร และเตรียมพร้อมที่จะขอการรับรองด้านมาตรฐานอาหาร เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หรือ มาตรฐานอาหารและยา (อย.)

Table 1 Group's potentials before and after running the project: The handicraft community enterprise of Ban Saleeping Jai Kaew Kwang

Items	Before running the project		After running the project	
	Mean	Meaning	Mean	Meaning
Planning	2.40	good	2.75	good
Administration	2.60	good	2.81	good
Monitoring	2.47	good	2.61	good
Improving	2.56	good	2.72	good
Marketing	2.33	fair	2.56	good
Production	2.27	fair	2.50	good

Table 2 Group's potentials before and after running the project: The Agricultural Production Group

Items	Before running the project		After running the project	
	Mean	Meaning	Mean	Meaning
Planning	2.27	fair	2.53	good
Administration	2.04	fair	2.17	fair
Monitoring	2.44	good	2.56	good
Improving	2.11	fair	2.44	good
Marketing	2.14	fair	2.31	fair
Production	2.04	fair	2.50	good

อภิปรายผล

การวิจัยและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ประเมินศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่ม แล้วนำข้อมูลมาประกอบประกอบการปรับปรุงและพัฒนาด้านการตลาด และการผลิต ของกลุ่มให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

กลุ่มหัตถกรรมสลิปปิงใจแก้วว้าว

การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการ
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างก่อนกับหลังดำเนินโครงการ พบว่าผลการประเมินด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการวางแผน มีผลการประเมินส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นที่ผลเป็น เช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มมีการกำหนดโครงสร้างบริหารองค์กรที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องของงานที่ต้องปฏิบัติ และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละแผนก ซึ่งนำไปสู่การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละบุคคล ตำแหน่ง และแผนงานต่าง ๆ ในองค์การ (Plunkett, 2002) อย่างไรก็ตาม วิทยา (2546) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าโครงสร้างองค์การควรได้รับการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่หรือไม่อย่างไร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก อาจส่งผลกระทบให้โครงสร้างเดิมไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

นอกจากนี้กลุ่มยังมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว จากเดิมที่กลุ่มไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนแต่ใช้วิธีการจดจำเอา จากผลการประเมินการบริหารจัดการกลุ่มด้านการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มมีการรวบรวม ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้ มีการบันทึกทุกครั้งที่มีกิจกรรมรับ-จ่าย และได้้นำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ และมีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่มอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งได้นำไปใช้จริงในการปฏิบัติ

สำหรับผลการประเมินการบริหารจัดการกลุ่มด้านการตรวจสอบ จะเห็นว่ามีความเหมาะสมผลการประเมินหลัง

ดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก การทบทวนผลการดำเนินการของกลุ่ม ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มมีการจัดสรรรายได้ ผลประโยชน์และกำหนดวิธีการในการจัดสรรที่แน่นอน มีคณะกรรมการ ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกเป็นผู้ทบทวนผลการดำเนินงาน สำหรับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการแจ้งให้ทราบบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งผู้นำกลุ่มควรต้องมีการทบทวนที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และควรรับทราบแก่สมาชิกเพื่อความเข้าใจที่ดีระหว่างกลุ่มและสมาชิกด้วยกัน (จิรวรรณ, 2553) สำหรับผลการประเมินการบริหารจัดการกลุ่มด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่ากลุ่มมีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลุ่ม มีการนำปัญหาในการดำเนินการไปปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และมีการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการประเมินด้านการตลาด จะเห็นว่าคะแนนผลการประเมินหลังดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับวิธีการตั้งราคาสินค้า การกำหนดภาพลักษณ์ของสินค้า การกำหนดแหล่งจำหน่ายสินค้าและลูกค้าเป้าหมาย การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด การแสวงหาแหล่งจัดจำหน่ายสินค้า อย่างไรก็ตามศักยภาพด้านการแสวงหาแหล่งจัดจำหน่ายสินค้า และการสร้างความแตกต่างของสินค้ายังจัดอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มมีช่องทางการจัดจำหน่ายหลักผ่านการขายส่ง และอยู่ในระหว่างการพิจารณากำหนดภาพลักษณ์สินค้าของทางกลุ่มให้ชัดเจน

สำหรับผลการประเมินด้านการผลิต พบว่ามีคะแนนผลการประเมินหลังดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นทุกด้าน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า กระบวนการผลิตสินค้า การควบคุมคุณภาพสินค้า และคุณภาพของสินค้า อย่างไรก็ตามผลประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของสินค้ายังอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการขอรับรองคุณภาพสินค้าจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งกลุ่มควรจะรีบดำเนินการขอรับรองคุณภาพสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับธวัชชัย (2553) ที่รายงานว่าคุณภาพจะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ องค์การที่ผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ จะทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจเมื่อซื้อสินค้าหรือรับบริการ

และยังทำให้มีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ดีเป็นที่ยอมรับ
องค์การยอมรับได้ประโยชน์จากการมีภาพลักษณ์ที่ดี
ดังกล่าว เช่น ลูกค้าบอกต่อถึงคุณภาพช่วยให้จำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกใหม่ได้มากขึ้น

กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการ

เปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างก่อนกับหลังดำเนิน
โครงการ พบว่าผลการประเมินด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
ด้านการวางแผนนั้น มีคะแนนผลการประเมินหลังดำเนิน
โครงการเพิ่มขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับ การจัดทำแผน การมี
ส่วนร่วมของสมาชิกในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง
การกำหนดเป้าหมายและทิศทาง และการกำหนด
กฎระเบียบ ข้อบังคับ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการกำหนด
โครงสร้างการบริหารองค์กรพบว่าไม่มีเพียงโครงสร้างแบบไม่
เป็นทางการ ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสมาชิกกลุ่ม
บางส่วนขาดความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรมกับ
กลุ่มทำให้ไม่สามารถจัดทำแผนภูมิโครงสร้างองค์กรได้
อย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มควรกำหนดโครงสร้างให้
มีความชัดเจนเป็นทางการ ซึ่งสอดคล้องกับ เสนาะ
(2544) ที่รายงานว่าการสร้างองค์การ แสดงให้เห็นถึง
ระบบการติดต่อสื่อสารและอำนาจบังคับบัญชาที่เชื่อมต่อกัน
คนและกลุ่มคนเข้าด้วยกัน เพื่อทำงานร่วมกันจนบรรลุ
เป้าหมายขององค์การ โครงสร้างองค์การ ทำให้รู้เครือข่าย
งาน การรายงาน และความสัมพันธ์ระหว่างคนและกลุ่ม
คน นอกจากนี้ผลการประเมินการบริหารจัดการของกลุ่ม
ด้านการดำเนินงาน มีคะแนนผลการประเมินหลังดำเนิน
โครงการเพิ่มขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับ การปฏิบัติตามแผนที่
จัดทำไว้ การรวบรวม ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับการจัดบันทึกทางการเงิน/บัญชี
ผลการประเมินอยู่ในระดับควรปรับปรุง เนื่องจากไม่มีการ
จัดบันทึกทางการเงินและบัญชี ซึ่งกลุ่มควรปรับปรุงการ
ดำเนินงานในส่วนนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ พุทธรณ (2556)
ที่นำเสนอว่ากลุ่มควรมีระบบบัญชีที่เหมาะสมสามารถรับ
การตรวจสอบจากสมาชิกได้ และมีการใช้ข้อมูลทางบัญชี
เพื่อบริหารงานภายในกลุ่ม เช่น สมาชิกสามารถรับรู้ยอด
รายรับรายจ่าย สามารถตรวจสอบผลกำไรและการจ่าย
ผลตอบแทนของสมาชิกได้อย่างโปร่งใส และสามารถ

ตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มได้ ส่วนผลการประเมิน
การบริหารจัดการของกลุ่มด้านการตรวจสอบ พบว่ากลุ่ม
มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิก
ทราบอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มมีการจัดสรรรายได้
ผลประโยชน์และกำหนดวิธีการในการจัดสรรที่แน่นอน
และมีบทบาทพทวนผลการดำเนินการของกลุ่ม

จากผลการประเมินการบริหารจัดการของกลุ่ม
ด้านการปรับปรุงแก้ไข จะเห็นว่ากลุ่มมีการนำปัญหาใน
การดำเนินการไปปรับปรุงแก้ไข มีการแสวงหาความรู้
ใหม่แต่ยังไม่นำมาใช้ประโยชน์ และมีความสนใจที่จะนำ
ความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานกับ
ภูมิปัญญาเดิม ขณะที่ผลการประเมินด้านการตลาด
พบว่ามีความคะแนนผลการประเมินหลังดำเนินโครงการ
เพิ่มขึ้นในประเด็นเกี่ยวกับ การกำหนดภาพลักษณ์ของ
สินค้า การแสวงหาแหล่งจัดจำหน่ายสินค้า การกำหนด
แหล่งจำหน่ายสินค้าและลูกค้าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม
ประเด็นเกี่ยวกับ การสร้างความแตกต่างของสินค้า และ
การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด ยัง
จัดอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากทางกลุ่มอยู่ในระหว่าง
การพิจารณากำหนดภาพลักษณ์สินค้าของทางกลุ่มให้
ชัดเจน ประกอบกับมีแหล่งจัดจำหน่ายเฉพาะที่เป็นการ
ขายส่งเท่านั้นจึงมีการรวบรวมและติดตามข้อมูลความ
ต้องการของลูกค้าและตลาดเป็นบางครั้ง สำหรับผลการ
ประเมินด้านการผลิต จะเห็นว่ามีความคะแนนผลการประเมิน
หลังดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นในทุกประเด็น ได้แก่
กระบวนการผลิตสินค้า การควบคุมคุณภาพสินค้า การ
กำหนดมาตรฐานของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า
ขณะที่คุณภาพของสินค้า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัย
เห็นว่ากลุ่มควรเร่งปรับปรุงและพัฒนาในส่วนนี้ ซึ่ง
สอดคล้องกับธวัชชัย (2553) ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น
ว่าการแข่งขันด้านคุณภาพมีสูง ในปัจจุบันการนำเสนอ
ผลิตภัณฑ์ต่อตลาดนั้นจะต้องมีการเน้นจุดขายที่คุณภาพ
เป็นหลัก โดยชี้ให้เห็นว่าลูกค้าไม่จำเป็นต้องจ่ายเงินซื้อ
ในราคาสูงก็สามารถซื้อของที่มีคุณภาพดีมาใช้ได้ ดังนั้น
การผลิตผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดีต้องมีการดำเนินงาน
ภายใต้ต้นทุนต่ำอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากถ้า
คุณภาพดีแต่ราคาสูงก็จะไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่ง
ที่มีคุณภาพดีเหมือนกันแต่ราคาต่ำกว่าได้

การนำผลการประเมินด้านการตลาดมาบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด การขาย และการท่องเที่ยวของชุมชน โดยการพัฒนาเว็บไซต์ของชุมชน บ้านสันทรายต้นกอก และการพัฒนาตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ และสื่อ ๓ จุดขาย ซึ่งการพัฒนาและสร้างตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ โลโก้ สื่อแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่ม และสื่อที่จะใช้ ๓ จุดขาย ให้กับธุรกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก นั้นจะช่วยเพิ่มศักยภาพทางการตลาดในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับ กุลวดี และยวดี (2556) ที่รายงานว่าการบรรจุภัณฑ์ที่แสดงถึงสัญลักษณ์หรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ อาจมีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภค ซึ่งจะช่วยให้การ จัดจำหน่ายทางเว็บไซต์ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ มานพ (2550) ยังได้นำเสนอกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (promotion strategy) โดยใช้การตลาดทางตรง (direct marketing) การตลาดทางอินเทอร์เน็ตโดยขายผ่านเว็บไซต์ จะทำให้สามารถสื่อสารได้ตรงถึงกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดการตัดสินใจซื้อ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและรายได้ให้แก่กลุ่ม

การนำผลประเมินมาด้านการผลิตมาพัฒนาศักยภาพการผลิต กลุ่มหัตถกรรมสลึงใจแก้วกว้าง โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการเพิ่มพูนภาพ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการออกแบบใหม่ ให้มีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เดิม และสมาชิกกลุ่มได้เพิ่มทักษะด้านศิลปะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ดังที่พิชิต (2546) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตว่าผลผลิตที่ได้ในรูปของสินค้าหรือบริการที่จะนำเสนอต่อตลาด ต้องผ่านกระบวนการผลิตที่เหมาะสม มีปริมาณและคุณภาพที่กำหนดเป็นมาตรฐานและในเวลาที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งจะมีมูลค่าที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้าจากกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับการพัฒนาศักยภาพการผลิตกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยการอบรมให้ความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหาร เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รับความรู้ด้านการสุขาภิบาลอาหารและคุณภาพอาหาร และ

เตรียมพร้อมที่จะขอการรับรองด้านมาตรฐานอาหาร เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หรือ มาตรฐานอาหารและยา (อย.) ซึ่งสอดคล้องกับ วิยะดา (2547) ที่รายงานว่าความหมายและสำคัญของคุณภาพว่า คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ต้องเป็นไปตามความต้องการ ข้อกำหนดและมีคุณสมบัติตามลูกค้าต้องการ มีรูปร่างลักษณะการใช้งานดี เหมาะสมกับราคา ยังผลให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นและวางใจในผลิตภัณฑ์นั้น ซึ่งผู้ประกอบการร้านอาหาร จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสุขาภิบาลอาหารเพื่อจะได้ทำอาหารที่สะอาดปลอดภัยแก่ผู้บริโภค

สรุป

การวิจัยและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ประเมินศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มแล้ว นำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการปรับปรุงและพัฒนาด้านการตลาด และการผลิตของกลุ่ม สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม ทั้งสองกลุ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังดำเนินโครงการเพิ่มขึ้นทุกรายการ

2. ผลการการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการตลาด โดยการพัฒนาเว็บไซต์ของชุมชน และพัฒนาและสร้างตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ โลโก้ สื่อแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่ม และสื่อที่จะใช้ ๓ จุดขาย โดยการบูรณาการด้านการตลาด การขาย และการท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การ จัดจำหน่ายทางเว็บไซต์มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านการตลาด คือ ควรใช้กลยุทธ์การเจาะตลาดเดิม (market penetration) ด้วยการใช้เครื่องมือส่งเสริมการขาย เช่น ส่วนลด ปริมาณจากการสั่งซื้อหรือเดอริวมากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ (product development) โดยอาจเปลี่ยนแปลงรูปแบบสินค้าให้มีความทันสมัยมากขึ้น

3. ผลการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิต กลุ่มหัตถกรรมสลึงใจแก้วกว้าง เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการออกแบบ ให้มีความแตกต่างจากเดิม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ สำหรับกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร เน้นการให้ความรู้ด้านการ

สุขภาพอาหาร และพัฒนาคุณภาพอาหารและเตรียมพร้อมที่จะขอการรับรองด้านมาตรฐานอาหาร เช่น มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หรือ มาตรฐานอาหารและยา (อย.)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย ขอขอบคุณพ่อหลวงอานนท์ ไชยรัตน์ ตลอดจนผู้นำ และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านสันทรายต้นกอก ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กุลวดี ไรจน์ไพศาลกิจ และยุวดี รอดจากภัย. 2556. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามาตรฐานความสะอาดและบรรจุก้นถังนมกระยาสารท กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์บ้านวังควาย จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 1(3): 163-170.

จิรวรรณ บุญมี. 2553. องค์การและการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ธวัชชัย บุญมี. 2553. การบริหารการผลิตและการดำเนินงาน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.

พุทธมน สุวรรณอาสน์. 2556. การพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีการเงินของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 1(1): 43-52.

พิชิต สุขเจริญพงษ์. 2546. การจัดการวิศวกรรมการผลิต. ซีเอ็ดยูเคชั่น, กรุงเทพฯ.

มานพ ชุ่มอุ่น. 2550. การบริหารการตลาด. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.

วิทยา ด้านธำภูกุล. 2546. การบริหาร. เอ็ดดูเคชั่น, กรุงเทพฯ.

วิยะดา ต้นวัฒนาภูกุล. 2547. การควบคุมคุณภาพในเชิงสถิติ. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สรชัย พิศาลบุตร. 2549. สำนวความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทำได้ง่ายนิดเดียว. จูนพับลิชชิง, กรุงเทพฯ.

เสนาะ ตีเยาว์. 2544. หลักการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

Plunkett, W. R., R. F. Attner and G. S. Allen. 2002. Management: Meeting and Exceeding Customer Expectations. 7th. ed. South-Western Pub. Mason, Ohio.